

DOKTORI (PHD) ÉRTEKEZÉS SZERZŐI ISMERTETŐJE

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM

Doktori Tanács

KOMJÁTHY LAJOS JÓZSEF alezredes

A szárazföldi- és légi erők haderőnemek kijelölt erői együttműködésének főbb kérdései a felkelés ellenes műveletek végrehajtása során

című doktori(PhD) értekezésének szerzői ismertetése

Témavezetők:
Prof. Dr. Krajnc Zoltán
egyetemi tanár
Dr Jobbágy Zoltán
egyetemi docens

Budapest 2018

A tudományos probléma megfogalmazása

A XX. és XXI század eddigi történelme sokszor a forradalmak, felkelések és a fegyveres lázadók elleni harcokról szólt. Általános tapasztalatként élhattük meg, hogy a felkelők elleni műveletek jó párszor nem voltak hatékonyak, így a befektetett anyagi és emberi erőforrások nem voltak arányban az elért eredményekkel. A teoretikusok számos elemzést készítettek a felkelők elleni harcokról, de napjaink felkelés elleni műveleteire igazán nincs egy összefoglaló és általános iránymutatás, amely segítené a parancsnokot és törzsét a sikeres felkelés elleni műveletek végrehajtásában. Megfigyelhető jelenség volt, hogy a lázadó csoportok, felkelők nagyon gyorsan alkalmazkodtak a megváltozott műveleti környezethez, a kialakult körülményekhez, amelyet a felkelés elleni kormányzati és szövetséges erők csak nehézkesen, fáziskéséssel tudtak/tudnak lekövetni.

A vizsgálandó tudományos probléma lényege, tömören úgy fogalmazható meg, hogy erre a gyorsan változó, a mindenkori körülményekhez adaptálódó felkelők, lázadó csoportok elleni fellépés katonai szegmensének a komplex rendszerét szükséges vizsgálni, ahhoz, hogy igazoltan megfogalmazható legyen egy olyan ajánlás rendszer, amely segítheti a műveletekre való felkészülést és a hatékony végrehajtást egyaránt.

A tudományos kutatás céljának megfogalmazása

Alapvető tudományos célkitűzésem, hogy összefoglaljam és elemezzem azokat a releváns ismereteket, tapasztalatokat, amelyek a felkelők, lázadók elleni harctevékenységek felkészülési és végrehajtási időszakára jellemzőek és korunkban is meghatározzák a tevékenységek alapvető, kulcsfontosságú elemeit. Célom, továbbá, hogy ezen elemzés alapján átfogó, a jelen és a jövő konfliktusaiban is használható módszereket, eljárásrendeket és ajánlásokat dolgozzak ki, amelyek segíthetik a parancsnokok és törzsek sikeres felkészülését, és a műveletek hatékony vezetését a lázadók elleni harctevékenységekben.

Az elemzéseim és kidolgozott ajánlásaim három főbb részterületet érintenek:

– Kiemelten kezelem a kijelölt erők és eszközök, felkelők elleni tevékenységében a légi-földi integrációval kapcsolatos feladatrendszer és ajánlások kidolgozását ezzel is segítve a parancsnokok és törzsek felkészítését.

– Korunk konfliktusaiban megfigyelhető aszimmetrikus-, és hibrid jellegű hadviselés⁹ és a saját műveletek hatásalapú tervezése és végrehajtása alapvetően meghatározza a felkelők elleni műveleteket is, így célom az ezzel kapcsolatos törvényszerűségek feltárása és az általa generált követelmények integrálása a kidolgozott ajánlások rendszerébe.

– A felkelők elleni műveletek átfogó és jellemzően összhaderőnemi jellegéből fakadóan, csak az összes meghatározó faktor (kormányzati erők, civil szervezetek, stb.) hatékony együttműködésével biztosítható a siker a felkelők elleni műveletek során. Ebből az argumentumból kiindulva célom, hogy vizsgáljam ezen együttműködés megvalósulásának tapasztalatait és azokat egyesítsem a kidolgozott rendszerembe.

A kutatási hipotézisek megfogalmazása

1. A lázadók elleni harctevékenységekben, vagy a stabilizációs műveletekben a sokoldalúan, és korszerű elméleti és gyakorlati ismeretekkel felkészített különleges jellegű erők, hatékonyabban képesek tevékenykedni, mint a nem különleges képességekkel bíró, általános haderőből kijelölt erők.
2. A kiterjedt korrupció, és az etnikai és vallási differenciálódás miatt a helyi erők (személyek, szervezetek) bevonása magasabb kockázatot jelent, ami esetenként fenyegetheti a műveletek (misszió) sikerét.
3. A sikeres harctevékenység sikere függ a légierő haderőnemmel történő együttműködés minőségétől, a légi/földi integráció hatékonyságától, amelyben kiemelt szerepet játszanak az Előretolt Repülésirányító Csoportok.
4. A felkelők, lázadók elleni harctevékenységek során is növekvő jelentőséggel bírnak a pilóta nélküli repülőrendszerek, amelyek alkalmazása megfigyelhető és egyre inkább meghatározóvá válik a reguláris erők és a lázadó csoportok, akár a terroristák által folytatott tevékenységekben is.

Kutatás során alkalmazott módszerek

Kutatásom során a témával foglalkozó szakirodalom, valamint a különböző missziós feladatokban szerzett és összegyűjtött tapasztalatok alapján az empirikus kutatási módszerek felhasználásával és az általánosítások segítségével határoztam meg azokat az ismereteket, melyek a felkelők, lázadók elleni harc során ismétlődnek, és egymással kimutatható összefüggéseket mutatnak. A tanulmányaim és kutatásom ideje alatt a felkelők, lázadók elleni harchoz kapcsolódóan széles körű adatgyűjtő tevékenységet végeztem, a szakkönyvtárakban található tudományos publikációkat és a Magyar Honvédség tapasztalatfeldolgozó rendszerében fellelhető ellenzéseket, valamint esettanulmányokat vizsgáltam.

Megismertem a témához kapcsolódó hazai és külföldi szakirodalmat és a kutatási célok megvalósítása érdekében összegyűjtöttem és áttanulmányoztam, meghatároztam, hogy melyek azok az ismétlődő események, amelyek alapján igazolhattam, vagy elvettem a hipotéziseimet. A megállapításaimat, következtetéseimet az összegyűjtött adathalmaz alapján fogalmaztam meg. A kutatási részeredményeimet magyar és idegen nyelven is tudományos folyóiratokban és egyetemi kiadványokban közzétettem (Hadtudományi Szemle, Hadtudomány, Honvédségi Szemle, Transformation Through Training Magazine).

A kutatási témám mélyebb megismerése érdekében felhasználtam azokat az ismereteket is, amelyek az interneten feltalálhatók és igazoltan tartalmazzak tudományos megállapításokat. Az összegyűjtött adatokat a gyakorlati szakmai tapasztalataimra alapozva értékeltem, a háttéranyagok feldolgozását analízis és szintézis módszerével végeztem.

A kutatásaim támogatására külföldi tanulmányutakon is részt vettem, amelyek tapasztalatait integráltam a munkámba. (Liptószentmiklós, The Armed Forces Academy of General Milan Rastislav Štefánik, Átfogó műveleti tervezési metódus (COPD), War College, COPD- emelt szintű tréning, Varsó, Central European Police Academy – CEPOL, A képzők képzése kurzus, Lizsaban, CEPOL-szeminárium, Vilnius)

A képzési, felkészítési eseményeken túl jelentős tapasztalatokat szereztem NATO, és EU gyakorlatokon, tervezőként és részvevőként egyaránt, ahol bővítettem az ismereteimet a Szövetség által alkalmazott eljárásokról, amit szintén beépítettem a

dolgozatomba. Továbbá az értekezés szempontjából releváns nemzetközi tapasztalatokat adott az ISAF Északi Régió törzsében (kiképzési főnök, Afganisztán) végrehajtott szolgálatom is.

Az elvégzett vizsgálatok összefoglalása fejezetenként

Az értekezés a bevezetést követően négy fő fejezetet tartalmaz fejezetenként négy-négy alfejezettel.

Az első fejezetben tanulmányoztam a felkelés és a felkelés ellenes műveletek alapjait. Tanulmányoztam a felkelés és lázadó harc fejlődését a felkelő lázadó harc körülményeit, azok hatását a lázadó harcra valamint a szemben álló erők szervezetét és alkalmazott harceljárási módjaikat. A felkelők által napjainkban alkalmazott hibrid hadviselés jellemzőit és eszközeit a lázadások idején meglévő aszimmetria csökkentése érdekében.

A második fejezetben elemeztem a légi támogatás fejlődését a szárazföldi műveletek végrehajtásakor és a felkelők elleni harc hatékonyságának növelését a modern légi eszközök alkalmazásával. Vizsgáltam a légi támogatás során alkalmazott előretolt légi irányítók szerepét és a pilóta nélküli rendszerek alkalmazását a felkelők elleni műveletek végrehajtásakor.

A harmadik fejezetben a hatás alapú hibrid műveletek végrehajtásának elemeit vizsgáltam és a kormányzati valamint a nem kormányzati erők szervezetek együttműködését a felkelések lázadások alkalmával. Vizsgáltam, hogy milyen sajátosságai vannak a parancsnok és törzse munkájának a felkelők lázadók elleni műveletek előkészítéskor és végrehajtásakor.

A negyedik fejezetben vizsgáltam a XIX, XX. és XXI. század főbb felkeléseit lázadásait, elemeztem a lázadók-felkelők valamint a kormányzati erők teoretikusainak főbb műveit és azokban foglaltak megvalósulását a felkelések lázadások során.

Kiemelten vizsgáltam a XXI század eddigi lázadásait és összegeztem a tapasztalatokat ezeknek a műveleteknek a végrehajtásakor. Vizsgáltam a felkelés elleni műveletek eljárások tapasztalatait az eddigi műveletek végrehajtásakor.

A befejező részben megfogalmaztam az összegzett következtetéseimet, az általam felállított kutatási hipotézisek vizsgálatának eredményét. A kutatásom által meghatározott kutatási eredményeimet és a kutatási témához kapcsolódó lehetséges új kutatási irányokat.

Az ábrák és a képek a szövegben kerültek elhelyezésre, a felhasznált irodalom jegyzéke, publikációim listája, valamint szakmai önéletrajzom az értekezés végén található.

Új tudományos eredmények

1. A kutatási eredményeimet és a külföldi misszióban, továbbá hadgyakorlatokon szerzett tapasztalataimat összevettem a témában megjelent elemzésekkel, ezek alapján összeállítottam azokat a főbb jellemzőket, amelyekre ha a parancsnok és törzse figyelmet fordít, hatékonyabbá teheti a felkelők elleni műveletekre való felkészülést és a műveletek végrehajtását. Bizonyítottam, hogy ezeknek a jellemzőknek és tapasztalatoknak a felhasználásával hatékonyabbá és gyorsabb lefolyásúvá lehet tenni a felkelők elleni harctevékenységeket.
2. Igazoltam, hogy a felkelő/lázadó csoportok által alkalmazott hadviselés (partizán/gerillaharc, terror) a felkelések során viszonylagos állandóságot mutatott, amely során a szemben álló fél (kormányzati erő) kifárasztása, folyamatos nyomás alatt tartása és erőinek felaprózása, mint általános cél kimutatható volt mindenütt a felkelések, lázadó műveletek során. Ez a folyamatos nyomás napjainkban kiterjedt a gazdasági élet szereplőire és az egyre nagyobb szerepet játszó médiára is. Bizonyítottam, hogy a modern kori felkelők elleni műveletek során a hibrid hadviselés elemei is megjelenhetnek.
3. Az ok-okozati összefüggések elemzése során, annak eredményeként bizonyítottam, hogy a felkelők minden modern eszközzel törekszenek arra, hogy a fegyveres harc kezdetén meglévő aszimmetriát csökkentsék, vagy megszüntessék. Egyértelműsítettem, hogy a sikertelen lázadó tevékenységek esetén fel kell készülni a terrorcselekmények számának növekedésére, különös tekintettel a kritikus infrastruktúra létesítményeire is.

4. Feltártam az összefüggéseket, és igazoltam, hogy a felkelők, lázadók elleni tevékenységek végrehajtásakor, amennyiben a kijelölt erők külföldön, helyi erőkkel hajtanak végre közösen feladatokat fokozottan számolni kell a lázadók belső támadásaival. Ez az erőszakos lázadási forma egyre jellemzőbb a békeműveletek során a stabilizáció segítésekor. Bizonyítottam, hogy késői felismerése, vagy a jelentőségének nem megfelelő kezelése komoly veszteségeket okozhat a kijelölt erőknek. Megállapítottam, hogy a felkelők elleni műveletek hatékonyságát javítja és a műveletek végrehajtását gyorsítja a hatékony együttműködés a kormányzati erőkkel és szervezetekkel. A kormányzati erők, szervezetek bevonása elősegíti a stabilizációt és növeli a lakosság bizalmát.
5. A felkelők elleni műveletek adatainak összegyűjtésével, rendszerezésével, elemzésével és szintetizálásával bizonyítottam, hogy a személyzet nélküli repülő rendszerek alkalmazása nagymértékben támogathatja, elősegítheti a műveletek sikerét, a katonai veszteségek csökkentését, a járulékos veszteségek kizárását.

A témához kapcsolódó lehetséges új kutatási irányok

A kutatásomhoz kapcsolódóan szakanyagok és tapasztalatok feldolgozása során a következő lehetséges új kutatási irányokat fogalmaztam meg:

1. A kijelölt katonai és rendőri erők együttműködése és annak főbb területei a felkelők elleni műveletek végrehajtásakor. különös tekintettel a „Trinquier-féle rácsos” COIN-műveletek feladataiban. A katonai és rendőri erők kormányzati szervezeteknek, illetve karitatív szervezeteknek nyújtott segítsége és lehetséges feladatai. A katonai rendőri együttműködés feladatai a „Closing and Cleaning (C&C)” zárás és tisztítás féle COIN-műveletek alapján felhasználva a Kelet-Timori lázadás és napjaink felkelő műveleteinek a tapasztalatait.
2. A gazdasági és ellátási problémák, hiányok hogyan alakulnak át vallási ellentétékké és jelennek meg a vallási szélsőséget képviselő csoportok a felkelések, lázadások során. A kutatásaim során szinte minden lázadásnál, amely nem került gyorsan megoldásra a tiltakozó lázadó csoportok tagjai között megtalálhatók voltak a vallási szélsőségek és képviselőik.
3. A felkelő, lázadó csoportok elleni harc során egyre többször jelennek meg nők és gyerekek. Az öngyilkos merényletek során is a Pentagonnak készített jelentésből is kiderül, hogy egyre több nő és gyerek vesz részt ezekben a harcokban. Az ISIS

elleni harc során sok esetben tapasztalták a COIN-erők, hogy gyerekeket vonnak be kivégzésekbe, fegyveres harcokba. Észak-Afrikában a lázadó gerilla szervezetek sok esetben gyerek katonákkal harcolnak. Jogi kutatást képezhet a női és gyermek merénylők elleni megelőzés céljából alkalmazott fegyverhasználat megítélése.

4. A felkelők, lázadók elleni harc részeként történő kormányzati erők kiképzésének és felkészítésének feladataiban részt vevő kiképzők pedagógiai és pszichikai felkészítésének feladatai. A katonai rendőri kiképzők kiválasztásának és felkészítésének általános követelményei és főbb szabályai. A kutatás segíthetné a gyorsabb és hatékonyabb felkészítést és ez által lerövidülhetne a missziók ideje.

PUBLIKÁCIÓS JEGYZÉK

Önállóan elkészített magyar nyelvű lektorált folyóirat cikk

Komjáthy Lajos: Belső fenyegetettségéből fakadó biztonsági kihívások az MH Műveleti Tanácsadó Csoport munkája során

HONVÉDSÉGI SZEMLE: A MAGYAR HONVÉDSÉG KÖZPONTI FOLYÓIRATA
143:(5) pp. 53-62. (2015)

Komjáthy Lajos József: A hadi kémektől a hírszerző szolgálatokig

HADTUDOMÁNYI SZEMLE 9:(2) pp. 48-57. (2016)

Komjáthy Lajos József: Hatásalapú műveletek előkészítése a felkelők elleni tevékenységek során

HONVÉDSÉGI SZEMLE: A MAGYAR HONVÉDSÉG KÖZPONTI
FOLYÓIRATA 144:(3) pp. 64-74. (2016)

Komjáthy Lajos József: A vallási alapelvek és a vallási közösségek ismeretének jelentősége a békefenntartó és béketeremtő műveletek során

HADTUDOMÁNYI SZEMLE X.:(1) pp. 283-297. (2017)

Komjáthy Lajos József: A műveleti környezet és körülményei változásainak hatása napjaink katonai tevékenységére

HADTUDOMÁNYI SZEMLE X.:(3) pp. 63-77. (2017)

Komjáthy Lajos József: A hatékony haderő felkészítésének néhány területe a várható alkalmazás szempontjából.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE XI.(1) pp. 71-84 (2018)

Önállóan elkészített idegen nyelvű lektorált folyóirat cikk

Komjáthy Lajos József: The Nature and History of Cooperation between the Armed Forces and the Police and their Tasks during Crisis Management.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE 10:(2) pp. 193-206. (2017)

Komjáthy Lajos József: Experiences, Methods and Peculiarities of Training of Law Enforcement Organizations of Young Democratic States during Peace Operations

HADTUDOMÁNYI SZEMLE X.(4.) pp. 98-111. (2017)

Komjáthy Lajos József: The Establishment of the Stability of Democratic States during Peace Operations. Potential duties of Forces Participating at the Establishment of Stability. Experience gained during Stabilization Tasks in Afghanistan.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE XI.(3.) pp..... (2018)

Közösen elkészített magyar nyelvű lektorált folyóirat cikk

Komjáthy Lajos József, Csengeri János: A Távirányított és Pilóta Nélküli Repülőrendszerek alkalmazási lehetőségei a felkelők elleni műveletek során

HONVÉDSÉGI SZEMLE: A MAGYAR HONVÉDSÉG KÖZPONTI FOLYÓIRATA 145.:(2017/6.) pp. 81-92. (2017)

Közösen elkészített idegen nyelvű lektorált folyóirat cikk

Jobbágy Zoltán, Komjáthy Lajos: Focusing on Training

TRANSFORMATION THROUGH TRAINING MAGAZINE 1:(1) p. 34. 1 p. (2012)

Jobbágy Zoltán, Komjáthy Lajos Challenges of In-Theatre Training

TRANSFORMATION THROUGH TRAINING MAGAZINE 3:(1) pp. 10-11. (2013)

Jobbágy Zoltán, Komjáthy Lajos Countering Insider Threat in Missions: A Proposition

HADTUDOMÁNYI SZEMLE VIII:(3) pp. 6-9. (2015)

Komjáthy Lajos József- Kocsi János Gyula: Some Areas of Preparing of the Modern Military Power from China Forces' Point of View
HADTUDOMÁNYI SZEMLE XI (3) pp. .... (2018)

Szakmai önéletrajz

1984-ben avattak a Kossuth Lajos Katonai Főiskola harckocsizó tanszékének végzős hallgatójaként páncélos tisztnek. Az első beosztásom a MN 8. harckocsi ezredének szakaszparancsnokaként kezdtem. Szakasz, századparancsnoki feladataim során, mint kiképző alegység parancsnokként a báziskiképzésben résztvevő katonák kiképzésével és felkészítésével foglalkoztam. Az átszervezések után zászlóalj törzsfőnöki később zászlóaljparancsnoki beosztásban dolgoztam. 1990- 1993-i a Zrínyi Miklós Katonai Akadémia hallgatója voltam és szereztem magasabb szakmai képesítést. Tanulmányim során a diplomához orosz középfokú szakmaival bővített nyelvvizsgát tettem. 1994-től 2008-ig a Zrínyi Miklós katonai akadémia és jogutód szervezetinél dolgoztam, mint harcászatot oktató tanár, tanársegédi később adjunktusi beosztásban. Az itt eltöltött időszak alatt folyamatosan fejlesztettem szakmai ismereteimet valamint elvégeztem a Gödöllői Egyetemen távoktatási tananyagkészítői tanfolyamát. Sikeres vizsgát tettem angol nyelvből először alap majd később szakmaival bővített középfokúból. A 3 hónapos angliai nyelvtanfolyamom után STANAG nyelvvizsgát tettem ahol az olvasás és beszéd-készséget sikerült felsőfokú szintre felemelnem. Ebben az időszakban a hallgatói állomány egy részével NATO vezette nemzetközi békefenntartói kiképzéseken vettem részt. 2008-ban a Honvéd Vezérkar hadműveleti kiképzési osztályára kerültem ahol, mint kiképzést tervező főtitest végeztem munkámat és szereztem tapasztalatokat a magasabb törzsekben végzett munkáról. valamint nemzetközi gyakorlatok tervezésének folyamatáról és elemeiről. 2011-ben az ISAF Északi Régiójában dolgoztam egyéni beosztásban, mint a régió kiképzési főnöke, így lehetőségem volt az újjáalakuló afgán nemzeti haderő és rendőrség felkészítésének és kiképzésének széles körű megismerésére. Rálátásom volt a béke stabilizációs folyamatra valamint a lázadó és felkelő erők elleni műveletek előkészítésére és végrehajtására így tovább tudtam bővíteni ez irányú ismereteimet. Munkámat a Honvédelmi Miniszter emlék tárgyal köszönte meg. 2012-től a kiképzési csoport főnökségen és jogutódjainál végeztem a kiképzéssel és felkészítéssel kapcsolatos munkámat.

2014-ben jelentkeztem a Nemzeti Közsolgálati Egyetem, Hadtudományi Doktori Iskolájába levelező képzésre. az abszolutóriumomat 2017 őszén kaptam meg. a doktori képzésem ideje alatt és utána folyamatosan publikálom kutatási területemmel kapcsolatos eredményeimet. idegen és magyar nyelven.2015-től a Nemzeti Közsolgálati Egyetem Hadtudományi Honvédtisztképző Kar oktatójaként dolgozom a leendő tisztek képzésben és részt veszek az Erasmus program hallgatóinak oktatásában.

Budapest, 2018. október 22